

I N F O R M A C I J A

o saobraćajno-preventivnoj akciji kontrole tehničke ispravnosti putničkih motornih vozila „ZIMA 2009 “

U periodu od 16.11.2009. godine do 30.11.2009. godine. Bosanskohercegovački auto-moto klub je organizovao akciju preventivne kontrole tehničke ispravnosti i pripreme motornih vozila za zimske uvjete vožnje pod nazivom “Zima 2009”, (u daljem tekstu akcija).

Akcija je imala za cilj preventivnu kontrolu uređaja i sklopova na motornim vozilima, te otklanjanje manjih nedostataka na licu mjesta od strane mehaničara Službe pomoći na cesti. Također cilj je bio da se na terenu izvrši snimanje stanja tehničke ispravnosti putničkih motornih vozila metodom slučajnog uzorka i ustanovi stanje ispravnosti voznog parka u Federaciji BiH i Brčko Distriktu.

Akcija je organizovana i realizovana u saradnji sa lokalnim auto-moto klubovima i saradnicima BIHAMK-, te, na tridesetpet (35) lokacija.

Kontrola vozila je vršena u periodu od 08 do 16 sati , odnosno u vrijeme rada organizacionih jedinica BIHAMK-a, dok je na području Sarajeva (TC BIHAMK Sarajevo) i Zenice (TC BIHAMK Zenica) akcija realizovana svim danima uključujući i dane vikenda.

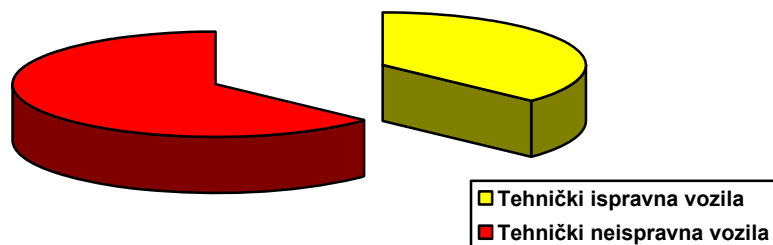
U okviru Akcije pravo na pripremu vozila i preuzimanje tekućine za odleđivanje bravica imali su svi motorizovani građani, dok su preuzimanje - dosipanje tekućine za pranje vjetrobrana ili preuzimanje strugalice za led imali isključivo članovi BIHAMK-a.

U Auto-moto klubovima i servisima- organizacionim jedinicama SPI-a, ovlaštene osobe (mehaničari) vršili su besplatnu pripremu vozila:

- ♦ kontrolu tekućina (tekućine za hlađenje, tekućinu akumulatora, motorno ulje,...)
- ♦ kontrolu pneumatika (naduvanost, dubunu profila, opšti izgled i stanje,...)
- ♦ kontrolu svjetala i svjetlosne signalizacije sa kontrolnim i signalnim uređajima (Stop svjetla, pokazivači pravaca, duga svjetla, kratka svjetla, svjetla za vožnju unazad, ...)
- ♦ kontrola uređaja i opreme koji omogućuju normalnu vidljivost iz vozila (prozori i stakla, vozačka ogledala, uređaj za provjetravanje i zagrijavanje vozila, ...)
- ♦ kontrola uređaja za upravljanje
- ♦ kontrola obavezne opreme i pribora,...

Za svako kontrolisano i pregledano motorno vozilo popunjen je obrazac “Formular pregleda i dijagnostike vozila”, a na osnovu kojih su grupisani nedostaci na vozilima. Prikupljeni podaci prikazani su tabelarno i grafički.

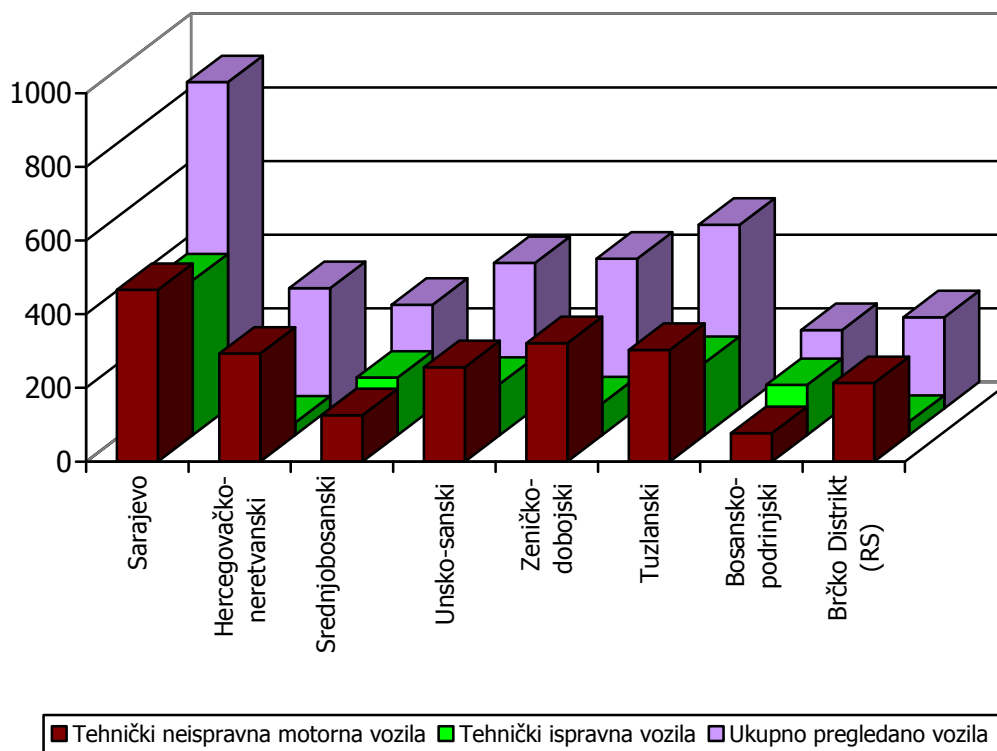
Izvršena je priprema 3.257 motornih vozila od čega je ustanovljena neispravnost na 2.055 motornih vozila što čini 63 %, a ispravno je bilo 1.202 motornih vozila tj. 37 %.

Grafik 1. Procentualni prikaz ukupnog broja ispravnih/neispravnih vozila

Tabela 1. Podaci o kontrolisanim vozilima

KANTON	Broj kontrolisanih PMV	TEHNIČKI ISPRAVNIH PMV	TEHNIČKI NEISPRAVNIH PMV
SARAJEVSKI	886	420 (47%)	466 (53%)
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI	327	34 (10%)	293 (90%)
SREDNJO-BOSANSKI	282	156 (55%)	126 (45%)
UNSKO-SANSKI	395	139 (35%)	256 (65%)
ZENIČKO-DOBOJSKI	407	86 (21%)	321 (79%)
TUZLANSKI	213	136 (64%)	77 (36%)
BOSANSKO-PODRINJSKI	499	196 (39%)	303 (61%)
BRČKO DISTRIKT RS	248	36 (14,5%)	213 (83,5%)
UKUPNO	3257	1202 (37%)	2055 (63%)

Grafik 2. Prikaz stanja pregledanih vozila pojedinačno po kantonima

Nakon detaljne analize rezultata akcije utvrđeno je da se najveći broj neispravnosti uočenih tokom trajanja akcije odnosi na svjetlosno-signalne uređaje 29,8 %, zatim na nedostatak obavezne i zimske opreme u vozilima 12,1%, dok je na trećem mjestu po broju neispravnosti sistem za zaustavljanje vozila odnosno kočioni mehanizam sa učešćem od 9,2%.

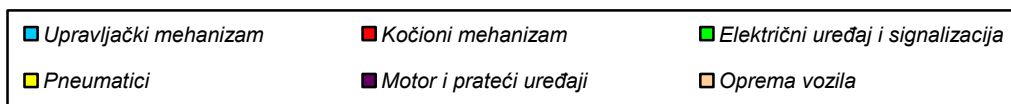
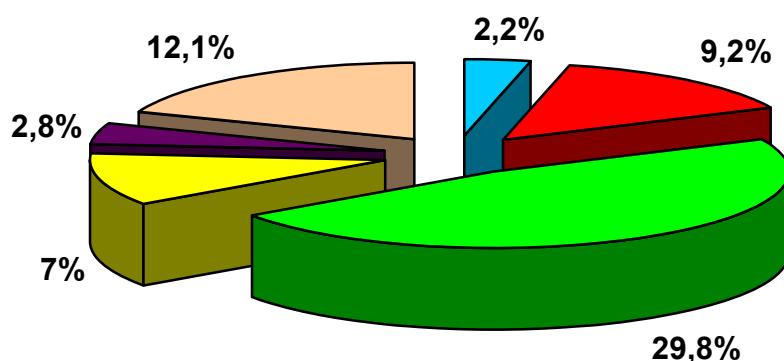
Neispravnosti na kontrolisanim vozilima svrstane su u šest (6) grupa

- Neispravnosti na sistemu za upravljanje,
- Neispravnosti na sistemu za kočenje,
- Neispravnosti na električnim uređajima i signalizaciji,
- Neispravnosti na motoru i pratećim uređajima ,
- neispravnosti na pneumaticima,
- nepotpuna oprema vozila.

i prikazane tabelarno i grafički:

Tabela 2. Neispravnosti na pojedinim sistemima motornih vozila u odnosu na ukupan broj kontrolisanih vozila

	Upravljački mehanizam	Kočioni mehanizam	Električni uređaji i signalizacija	Pneumatici	Motor i prateći uređaji	Oprema vozila
Ukupan broj	72	300	971	227	91	394
Učešće %	2,2	9,2	29,8	7	2,8	12,1

Grafik 3. Procentualni prikaz neispravnosti na pojedinim uređajima

Ono što posebno zabrinjava, ako uzmemo u obzir razlog kontrolisanja vozila, a to je priprema vozila za zimske uvjete vožnje, jeste činjenica da 227 kontrolisanih vozila, odnosno njih 7% nemaju pneumatike koji su propisani zakonom, kao dio obavezne zimske opreme, dok 236 (7,2%) vozila ne posjeduju ni drugi dio zakonom propisane obavezne zimske opreme, a to su lanci za snijeg.

Pored navedenog tokom realizacije akcije kod 306 kontrolisanih vozila, njih 9,4%, nisu imali odgovarajuću količinu i kvalitet rashladne tekućine, na 443 vozila (13,6%) uočena je neispravnost na uređajima i opremi koji omogućuju normalnu vidljivost iz vozila, dok je 214 vozila (6,7%) imalo neispravne uređaje za startovanje vozila.

Posmatrajući pojedine neispravnosti važno je napomenuti da su kontrolisana samo putnička motorna vozila metodom slučajnog uzorka i da uzorak kontrolisanih vozila nije adekvatno reprezentativan za cjelokupno stanje ispravnosti motornih vozila na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i Distrikta Brčko (dio RS).

U slijedećoj tabeli dat je prikaz neispravnosti putničkih motornih vozila po kantonima:

Upoređujući dobivene podatke sa podacima prikupljenim u ranijim sličnim

Kanton	Sarajevo	Hercegovačko -neretvanski	Srednjobosanski	Unsko- sanski	Zeničko- dobojski	Tuzlanski	Bosansko- podrinjski	Brčko Distrikt (RS)
Ukupan broj pregledanih vozila	886	327	282	395	407	499	213	248
Upravljački mehanizam	2 0,2%	12 3,7%	2 0,7%	7 1,8%	31 7%	16 3%	1 0,5%	1 0,4%
Kočioni mehanizam	11 1,2%	91 27,8%	9 3%	28 7,1%	48 11,8%	85 17%	8 3,8%	20 8%
Električni uređaji i signalizacija	319 36%	124 37,9%	31 11%	87 22%	227 55,8%	104 20,8%	28 13%	52 21%
Neispravnosti pneumatika	85 9,6%	23 7%	33 11%	64 16%	49 11,8%	27 5,4%	0 0%	6 2,4%
Motor i prateći uređaji	1 0,1%	14 4,3%	28 10%	13 3,3%	24 5,9%	6 1,2%	2 1%	3 1,2%
Oprema vozila	49 5,5%	39 11,9%	25 8,7%	52 13%	150 36,9%	68 13,6%	5 2,3%	6 2,4%

akcijama (saobraćajno-preventivna akcija "Putujte sigurno"), može se zaključiti da je stanje sigurnosti putničkih motornih vozila u Federaciji BiH i Distrikta Brčko na približno istom nivou. Međutim, ukoliko posmatramo procentualno pojedine neispravnosti na vozilima, koje imaju izuzetan uticaj na sigurno saobraćanje vozila posebno u zimskim uvjetima vožnje (obavezna zimska oprema, kočioni mehanizam, svjetlosno-signalni uređaji, ...), može se zaključiti da je **tehnička neispravnost vozila na cestama FBiH i Distrikta Brčko nezadovoljavajuća.**

Uzimajući u obzir broj vozila koja su uzela učešće u akciji, kao i pozitivne reakcije građana, može se govoriti o njenoj uspješnoj organizaciji i realizaciji i djelotvornosti na polju sigurnosti cestovnog saobraćaja/prometa.

Stručna služba BIHAMK-a

Pregled AMK / autoservisa - realizatora akcije «ZIMA 2009»

MJESTO	AMK / AUTOSERVIS	ADRESA
SARAJEVO	Tehnički centar BIHAMK-a	Plandište b.b., Ilidža
	*AMK «Novi Grad»	Bulevar Meše Selimovića 97
ILIJAS	AMK «Ilijaš»	Paljevska b.b.
	*AS Brzi servis»	Muhašinovići 34
ZENICA	Tehnički centar BIHAMK-a	Blatuša b.b.
	* «Novela»d.o.o.	Branilaca 3
KLADANJ	AMK „Karaula“	XVI Muslim brigade b.b.
TUZLA	TUZAMK	IV bosanske 4
GRAČANICA	*AS”Jahić”	Lipa bb
KALESIJA	«Polo Junior»doo	Kurtići b.b.
ŽIVINICE	AMK «Živinice»	Druga ulica b.b.
ZAVIDOVIĆI	AMK «Zavidovići»	Dr. Bandta 44
TEŠANJ	AMK «Doboj jug»	Matuzići bb
BIHAĆ	AMK «Bihać»	Jablanska 85
BOSANSKI PETROVAC	AC «KARTAL»	Pekiska 64
BOSANSKA KRUPA	AS”Auto Bahro”	Bihaćka 58
KLJUČ	AS “Risović commerce”	Branilaca BiH bb
BUGOJNO	AMK «Bugojno»	Slobode b.b.
TRAVNIK	AMK «Travnik»	Mostarska b.b.
MOSTAR	AS”Auto start”	Vrapčići b.b.
	AMK Mostar	Dubrovačka bb
JABLANICA	Autoservis «SUNCE»	Proleterskih brigada b.b.
GORAŽDE	AMK «Goražde»	Bolnička b.b.
SANSKI MOST	Autoservis «Misan»	Kekoljevci b.b.
VELIKA KLADUŠA	AMK «15. januar»	Trg A. Mržljaka 6
JAJCE	SZR «Musagić»	Naselje Hrast 23
OLOVO	«Autoreparatura»	Karagino polje
GRUDE	AMK »Grude»	Republike Hrvatske 17.
KONJIC	AS”Škico”	Mostarska bb
BRKA - BRČKO	«Promt Kalić»	Brka b.b.
	*AMK « Brčko»	Bolnička 6
MRKONJIĆ GRAD	«Agro auto»	Brdo b.b.
PRIJEDOR	«Euro-markt»	Tode Švrakića b.b
NOVA TOPOLA	*AMK «Lijevče»	Banjalučka cesta 98
BANJA LUKA	*AS”Lekić”	Školska 2

* Na označenim lokacijama vršila se samo podjela promotivnog materijala.